

FIT - TRIBUNAL GHAL TALBIET ŻĠGAR

Ġudikatur: Dr Phyllis Aquilina LL.M. (Lond.), LL.D.

Seduta ta` nhar it-Tlieta 24 ta` April, 2018.

Talba Nru: 106/2017PA

Saviour Portelli

vs

Water Services Corporation

It-Tribunal,

Ra l-Avviż tat-Talba preżentat fis-6 ta` Marzu 2017 li permezz tiegħu l-attur talab li dan it-Tribunal jikkundanna lill-korporazzjoni konvenuta tħallsu s-somma ta` erbat elef Ewro (€4,000) rappreżentanti danni li soffra f`Marzu 2015 fir-raba` saqwi li jappartjeni lilu fiż-żona magħrufa 'ta` Għeriexem', fil-limiti tar-Rabat, Malta, meta far drenagg` f`din iż-żona, u l-konvenuta naqset li tiegħu l-azzjoni rimedjali fil-hin biex tissolva l-problema, wara li minkejja li l-attur interpellaha diversi drabi biex jintlaħaq ftehim, dan baqa` bla tweġiba. Bl-ispejjeż u bl-imghax kontra l-konvenuta.

Ra r-Risposta tal-korporazzjoni konvenuta li permezz tagħha (i) irrespingiet il-pretensjonijiet u l-allegazzjonijiet miġjuba kontu tagħha bħala infondati fil-fatt u fid-dritt;

u (ii) eċċepiet li, mingħajr preġudizzju, jinkombi fuq l-attur li jagħmel prova tad-danni allegati u konsegwentement, tad-danni reklamati qed jiġu kkontestati.

Sema' x-xiehda tal-partijiet u tax-xhieda mressqa minnhom.

Ra d-dokumenti eżibiti minnhom.

Sema' t-trattazzjoni orali tad-difensuri tal-partijiet.

Ikkunsidra li:

Din hija kawża li l-attur, li jaħdem bħala bidwi bir-raba' saqwi, qed jagħmel kontra l-korporazzjoni konvenuta biex jirreklama mingħandha danni li jgħid li garrab fir-raba' u l-prodott tiegħu bi htija tagħha wara żbroff ta` drenagġ.

L-attur **Saviour Portelli**¹ xehed li għandu sebat itmiem raba' saqwi fiż-żona ta` Għeriexem, ir-Rabat, Malta. Qal li fis-6 ta` Marzu 2015, mar fir-raba' u sab id-drenagġ hiereġ ifur wara li għamlet ix-xita. Mar jagħmel rapport l-Għassa² u ċemplu biex xi hadd imur jara. Tlett ijiem wara, marru uffiċjali tal-korporazzjoni konvenuta biex jaraw. Hu kien preżenti. Dawn għamlu bejn hmistax u tlett ġimgħat ġejjin u sejrin imma ma setgħux jirrangaw il-ħsara. Fil-frattemp, id-drenagġ baqa' hiereġ kontinwament lejl u nhar. Il-problema solvewha meta, bil-permess tal-attur, il-korporazzjoni konvenuta għaddiet katusi godda minn fuq, minflok sular u nofs 'l isfel kif kienu. Il-katusi tal-wiċċ baqgħu hemm u meta tagħmel ix-xita għadu sa issa jiġi kwantita` ta` xita.

L-attur iddikjara li, meta ġara dan l-incident, kellu l-patata tax-xitwa fil-ħamrija. Ġiegħluh³ jaħrat kollox, u minħabba li r-raba' kien mifqugħ, ma setax jaħdmu, lanqas fis-sajf u x-xitwa ta` wara. Mietulu wkoll id-dwieli u s-siġar tal-frott li kellu, filwaqt li

¹ Ara xiehda, 20.6-2017, fol. 11 sa 13

² Ara Incident Report, Dok. SP1, fol. 15 sa 16

³ Ara Ordni tal-Awtorita` tas-Saħħa datata 13 ta` Marzu 2015, Dok. SP5, fol. 31 li tneħhiet fil-5 ta` Mejju 2015, Dok. SP6, fol. 32

oħrajn ma għamlux frott. Il-kanali tas-sisien li hemm fir-raba', billi huwa mtarraġ, imtlew ħama u kellu jnaddafhom ukoll bi spiża ta` €455. Id-danni fil-prodott u s-siġar ivvalutahom fuq inkariġu tal-attur uffiċjal tad-dipartiment tal-agrikoltura.

L-attur ippreżenta diversi ritratti li ħa hu ta` dak li spjega fix-xieħda tiegħu<sup>4</sup>, flimkien ma' ittra li bagħat huwa stess lill-Korporazzjoni konvenuta datata 27 ta` Marzu 2015 li permezz tagħha spjegalha x'għara u talabha thallsu d-danni⁵, u ittra legali interpellatorja datata 8 ta` Ġunju 2016⁶.

L-attur ippreżenta wkoll kopja tar-risposta tal-avukat tal-attur fis-27 ta` Marzu 2017<sup>7</sup> mibgħuta lill-Korporazzjoni konvenuta, flimkien ma' stima rilaxxjata lilu minn Blockrete Limited, fis-somma ta` €1,203.60ċ, prezz ta` xogħlijiet ta` thammil ta` ħama fil-kanali.⁸

In kontroezami⁹, l-attur **Saviour Portelli** ddikjara li dan ir-raba' jappartjeni lilu b'titolu ta` proprjeta`. Huwa kkonferma li l-akkadut segwa xita qawwija li niżlet fuq medda ta` ġranet. Qal li l-patata li kellu miżrugħa kienet waslet għall-qligħ, filwaqt li l-ful u l-basal kien baqagħlu. Il-patata ma kienx għadu qalagħha għaliex ma tistax tinqala' meta l-ħamrija tkun imxarrba.

L-attur qal li, fl-inħawi, huwa normali li meta tagħmel ix-xita jistadd mill-ewwel id-drenaġġ. Dwar l-istima għat-tindif tal-kanali, qal li kien talab stima mingħand haddieħor, li tah prezz anqas, pero` ma riedx jikkonferma l-istima bil-kitba, filwaqt li ddikjara li dan ix-xogħol għadu ma ġiex eżegwit.

L-attur qal ukoll li l-main tad-drenaġġ ilu stallat 50 sena żgħur, u li d-drenaġġ jiżbroffa kull sena jew sentejn.¹⁰

---

⁴ Fol. 17 sa 27

⁵ Dok. SP3, fol. 28-29, ara konferma li l-konvenuta rċevietha, fol. 30

⁶ Fol. 33 sa 34, ara konferma li l-konvenuta rċevietha, fol. 35

⁷ Dok. SP10, fol. 37

⁸ Dok. X1, fol. 55

⁹ Ara xieħda, 9.1.2018, fol. 64 sa 65

¹⁰ Ara xieħda fl-udjenza tal-20 ta` Marzu 2018

L-attur ressaq b'xhud tiegħu lil **Mario Micallef**¹¹, *Senior Agricultural Officer* fid-Dipartiment tal-Agrikoltura, responsabbli minn stimi ta' ħsarat fuq wiċċ ta' raba' li jinħadem, xehed li l-attur kien ċempillu u nfirmah li kellu żbroff tad-drenaġġ fir-raba' tiegħu f'Għeriexem, ir-Rabat, Malta, u talbu jagħmillu stima tal-ħsarat. Qal li fl-24 ta' Marzu 2017 mar fir-raba' tal-attur, u għamel spezzjoni fuq dak li kien għadu jidher dakinhar. Meta aċċeda hu, il-main sewer kien issewwa u d-drenaġġ ma kienx għadu ħiereġ. Pero` ra l-ħsara li d-drenaġġ laħaq għamel lis-siġar, li kienu mejtin, u li kienu jinkludu siġar tal-frott u anke dwieli. Ix-xhud qal li l-attur urieh ritratti tad-drenaġġ ħiereġ u huwa b'hekk ikkonkluda li l-ħsara li ra fis-siġar kienet kaġunata mill-iżbroff tad-drenaġġ. Micallef qal li l-patata bil-ħsara ma raħiex minħabba li hu aċċeda fir-raba' sentejn wara li seħħ l-iżbroff.

Ix-xhud iddikjara li l-Korporazzjoni konvenuta kienet obligata tavża bl-iżbroff tad-drenaġġ lid-dipartiment tas-sanita`, biex jieħdu l-prekawżjonijiet meħtieġa u l-prodott milqut ma jigix ikkunsmat, pero` ma għamlet xejn minn dan. Huwa ppreżenta kopja tal-istima tiegħu¹², li qal li bagħatha wkoll lil Water Services Corporation¹³, pero` dawn qatt ma kkonfermawlu li rċevewha. Dwar l-istima, Micallef qal li uża l-prezzijiet tal-Pitkalija fiż-żmien tal-iżbroff, fuq kwantita` ta` prodott li l-għalqa tal-attur kapaċi tagħti fi staġun wieħed. Dwar is-siġar, qal li mexa mal-liġi fejn tagħti dritt ta` benefikat għal erba' snin.

In kontroezami¹⁴, Mario Micallef spjega li l-avviż li l-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma kellha tagħti lid-Dipartiment tal-Agrikoltura kellu jsir permezz ta` ittra reġistrata.

Dwar l-istima tiegħu, Micallef spjega li din għamilha fuq is-siġar li ra meta aċċeda fir-raba' tal-attur, kumparat mas-siġar li ra li kellu fid-data tal-incident mir-ritratti bis-satellita u mir-ritratti li urieh l-attur. Dawn tal-aħħar qabbilhom mar-ritratti tas-satellita, u kienu jaqblu. Qal ukoll li l-istima tiegħu tinkludi kemm il-patata miżrugħa li

¹¹ Ara xiehda, 20.9.2017, fol. 46 sa 48

¹² Dok. MM1, fol. 49 sa 50

¹³ Fol. 52

¹⁴ Ara xiehda, 6.2.2018, fol. 67 sa 68

ntilfet, u anke l-patata tas-sajf li ma setax jiżra'. Bħala kwantita`, ix-xhud qal li għamel kalkolu fuq l-estent tal-art li urieh l-attur li kien jiżra' l-patata fiha. Il-prezzijiet li għamel il-kalkolu bihom ħadhom mill-istatistika tal-pitkalija ta` Marzu 2015.¹⁵ Fl-istima tal-ħsarat, ix-xhud zied ukoll erbat ijiem xogħol ta` raġel biex ir-raba' jerga' jiġi tajjeb biex jinħadem.

Fl-aħħarnett, l-attur ressaq b'xhud tiegħu lil **Joseph Caruana**, *Operations Manager* mal-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma.¹⁶ Ix-xhud qal li fis-sena 2015, huwa kien jaħdem fis-sezzjoni tad-drenaġġ fir-Regjun tat-Tramuntana ta` Malta. F'Marzu 2015, kien jaħdem fis-sessjoni relattiva għar-Regjun tan-Nofsinhar. Qal li sar jaf bil-kawża fil-jum qabel xehed. Qal li l-każ jiftakru, u jiftakar li f'dak iż-żmien kien hemm problema fl-inħawi ta` Gheriexem, fir-Rabat, Malta.

Ix-xhud qal li, f'dik is-sena, għamlet ħafna xita, u l-*main* tad-drenaġġ fl-inħawi kien stallat prinċipalment fir-raba'. Qal li kienu talbu biex dan jitneħħa mir-raba' u jgħaddi mit-toroq, pero` ma jafx jekk dan ix-xogħol sarx. Qal li fir-raba' tal-attur, mar kemm hu u anke n-nies tiegħu fiż-żmien tal-incident, għaliex kien hemm ħafna każijiet ta` żbroff fl-istess żmien, u ħafna mix-xogħol kellu jsir bl-idejn billi l-aċċess bil-makkinarju ma kienx faċli. Qal li minħabba f'hekk, kienu talbu permess lill-bdiewa biex jgħaddu *main* temporanju aktar 'il fuq, għaliex meta kienet tagħmel ħafna xita, il-*main* ma kienx ilaħħaq u kien ikun hemm sadd.

Dwar dan l-iżbroff, l-attur qal li kien kbir ħafna – ġo l-għelieqi d-drenaġġ kien ilaħħaq sal-irkoppa. Lanqas fil-ħamrija ma setgħu jidhlu tant kemm ħareġ drenaġġ. Ix-xhud ikkonferma li xi raba' kien maħdum, u li d-dipartiment tal-agrikoltura kienu ħadu l-passi biex il-wiċċ jinħarat. L-iżbroff qal li dam aktar minn gurnata waħda żgur.

In kontro-eżami, Joseph Caruana xehed li aċċedew fuq il-post dakinhar stess li ġew avżati bl-iżborff, u kienet ħafna xita. Qal li, kif waslu, xammew riħa mil-likwidu li

---

¹⁵ Fol. 72 sa 75

¹⁶ Ara xiehda, 22.11.2017, fol. 58 sa 59

kien hemm fir-raba' u li kien jasilhom sa rkupptejhom. Qal li ra wkoll li l-wiċċ kellu ż-żergħa, pero` mir-raba' kienet għaddejja xmara ta` likwidu. Minhabba fil-kundizzjonijiet tar-raba', u x-xita, kellhom jagħmlu sistema temporanja ta` katusi li jgħadduha minn lok differenti.

In riezami, Caruana qal li l-likwidu żgħur kellu d-drenaġġ fih għaliex kien jinxtamm. Qal li jiftakar li kellhom pjan biex id-drenaġġ jgħadduh mit-triq, pero` mbagħad ma baqax jaħdem f'dak id-dipartiment u ma jafx x'għara. Huwa qal li, għalkemm is-sistema kienet tiflaħ għad-drenaġġ kollu li kien jgħaddi minnha, ma kinetx tiflaħ ukoll għall-ilma tax-xita li jgħaddi minnha minhabba li ħafna mid-dar ma jigħbruhx kif suppost.

Il-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma produċiet b'xhud tagħha lil **Joseph Muscat**¹⁷, li kien *Team Leader* magħha f'Marzu 2015. Ikkonferma li kienu rċevew avviż li kien ħiereg id-drenaġġ f'dawn l-akwati dak iż-żmien, u li marru u vverifikaw dan fuq il-post. Qal li f'dik l-okkażjoni ma setgħux jifthūh, kif ġieli għamlu, għax kienet ħafna xita. Skond ix-xhud, l-iżbroff seħħ għaliex il-blat fl-inħawi huwa taflī u s-saħħa tal-ilma twaqqā' l-ġebel u l-ġebel isodd is-sistema. Huwa kkonferma li, f'dik l-okkażjoni, dawwru s-sistema biex tgħaddi minn band'oħra.

In kontro-eżami, Muscat qal li l-katusi li minnhom sar l-iżbroff neħhewhom ġimġha qabel xehed, u minnhom ma kienx għadu għaddej drenaġġ. Huwa ma setax jispjega għaliex hallew tlett snin jgħaddu biex għamlu dan, u wieġeb li d-deċiżjonijiet mhux hu jehodhom. Fil-frattemp ma reġax kien hemm żbroff ieħor.

Ikkunsidra wkoll li:

L-attur jikkontendi li l-Korporazzjoni konvenuta għandha ġgħorr ir-responsabbiltā` ċivili għat-telf kollu li għarrab fil-wiċċ tar-raba' saqwi tiegħu, fl-inħawi ta` Għeriexem, fir-Rabat, Malta, minhabba li naqset li turrimedja fil-ħin għall-iżbroff ta` drenaġġ li seħħ

---

¹⁷ Ara xiehda, 20.3.2018, fol. 80 sa 81

f'Marzu 2015. Il-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma ma tiċhadx li hija munita bir-responsabbiltà legali għat-tħaddim tas-sistema tad-drenaġġ f'Malta, pero` tiċhad li hija għorr xi responsabbiltà għall-akkadut, jew li għandha tagħmel tajjeb għal xi telf reklamat mill-attur.

It-Tribunal qies il-provi kollha prodotti quddiemu mill-attur, kemm dwar l-incident ta` żbroff tad-drenaġġ fix-xahar ta` Marzu 2015, u anke dwar it-telf (inkluż ta` qligħ) li garrab, flimkien mal-ħsara li jrid jagħmel tajjeb għaliha, b'konsegwenza tal-istess. It-Tribunal jinsab moralment konvint mill-verżjoni mogħtija mill-attur, li giet sostenuta wkoll mill-*Operations Manager* tal-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma imressaq mill-istess attur b'xhud tiegħu.

Effettivament, iż-żewġ rappreżentanti tal-Korporazzjoni konvenuta li xehdu f'din il-kawża kkonfermaw li fix-xahar ta` Marzu 2015, qabel il-festa ta` San Ġużepp fid-19 ta` Marzu 2015, kien hemm żbroff qawwi tad-drenaġġ fir-raba' fl-inħawi ta` Għeriexem fir-Rabat, Malta, li b'riżultat tiegħu dawn l-għelieqi għerrqu f'likwidu li kien jinkludi fih drenaġġ, u li wasal sa għoli tal-irkobba ta` bniedem. L-*Operations Manager* tal-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma qal li dan kien dovut għal granet ta` xita kontinwa, minħabba li bi ksur tal-liġi, id-djar ma jigbrux l-ilma tax-xita imma jhalluh jintrema fis-sistema tad-drenaġġ; filwaqt li t-*Team Leader* responsabbli mill-inħawi f'dak iż-żmien qal li s-sadd kien dovut għal li l-blat fl-inħawi huwa tafli u dan faċilment jinqasam u jsodd is-sistema.

Bid-dovut rispett, it-Tribunal ma jistax jaċċetta din l-aħħar ipotezi bħala verosimili fin-nuqqas tal-aħjar prova ta` din l-allegazzjoni. Huwa faċli għall-Korporazzjoni konvenuta, li hija munita bir-responsabbiltà li tara li s-sistema tad-drenaġġ tiffunzjona sewwa, u tiegħu passi kontra illegalitajiet fl-użu tagħha, li sentejn wara l-akkadut, tipotiżza li setgħet waqgħet xi gebla u saddet is-sistema, meta evidentement m'għandhiex prova li gara dan, imma tagħraf li terzi utenti tas-sistema kienu u għadhom qed jużawha għal skopijiet ulterjuri (jarmu fiha l-ilma tax-xita li jingabar fuq il-bjut u ambjenti oħra privati, minflok jigbruh fi bjar jew gwiebi), bi ksur

tal-liġi, b'mod li din tiġi ma tiffaħx għall-volum mizjud ta' likwidu li jintrema fiha, u b'hekk jiżviluppa sadd.

Aktar minn hekk, mill-provi rriżultaw nuqqasijiet oħra gravi fl-operat tal-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma fl-immaniġġjar tad-drenaġġ fl-inħawi partikolari, senjatement li (i) ma rrapportatx dan l-iżbroff lill-awtoritajiet agrikoli u tas-saħħa biex jieħdu h̄sieb jiproteġu lill-popolazzjoni minn konsum ta' prodotti agrikoli kontaminati; (ii) din ma kinetx l-ewwel okkorrenza ta' żbroff ta' drenaġġ fl-inħawi, pero' ma jirriżultax li l-Korporazzjoni hadet passi biex dan ma jergax jigr̄i qabel seħħ l-inċident mertu tal-kawża; (iii) halliet diversi ġranet jgħaddu – li matulhom l-iżbroff kompl̄a – qabel ipprovdew għal devjazzjoni temporanja biex iwaqqfu l-iżbroff fl-għelieqi tal-attur; (iv) kienet taf li s-sistema eżistenti ma kinetx tiffaħ għall-prensa tad-drenaġġ meta tagħmel ix-xita, billi kien qed jintrema fis-sistema anke l-ilma tax-xita mid-dar meta suppost dan jingabar, u ma haditx passi biex telimina dawn l-irregolaritajiet, inkella taggusta s-sistema biex tiffaħ għall-kwantita' ta' ilma li kienet attwalment tirc̄ievi fil-ġranet tax-xita; (v) id-devjazzjoni 'temporanja' li għamlet biex twaqqaf l-iżbroff fir-raba' tal-attur baqgħet operattiva għal sentejn shaħ, sa ġimgħa qabel ir-rappreżentant tagħha xehed f'din il-kawża!

Fis-sentenza **Hugh P Zammit noe et vs Direttur tat-Toroq et**¹⁸, il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) qalet li *'l-entitajiet pubbliċi li lilhom hi affidata ċerta mansjoni huma, bħal kull ċittadin privat, marbuta li josservaw, fil-kors tal-attivitajiet tagħhom, il-prudenza, diligenza u l-h̄sieb ta' missier tajjeb tal-familja dettata mir-regola fl-Artikolu 1032 (1) tal-Kodiċi Ċivili. Regola din ta' korrettezza, bon sens u ta' żvolġiment għaqli f'kull parti tal-operat, kemm jekk si tratta minn eżekuzzjoni ta' xogħlijiet, manutenzjoni ta' opri pubbliċi, vigilanza u kontroll. L-enti pubblika li ma tosservax dan titqies fi htija u jkollha allura tissubixxi l-konsegwenzi ta' dak sanċit fl-Artikolu 1031 tal-Kodiċi Ċivili.'* Dan għaliex *'l-amministrazzjoni pubblika hi wkoll, bħal kull individwu jew korp, tenuta li tosserva l-prinċipju "neminem laedere". Tali prinċipju hu issa estiż kemm fil-każ ta' eżekuzzjoni jew manutenzjoni ta' xogħlijiet pubbliċi kif ukoll in rapport ta' vigilanza jew*

---

¹⁸ Appell Inferjuri, 23.1.2004

ta` kontroll in generali ta` l-attivit` pubblika.<sup>19</sup> F' din il-ġurisprudenza ġie affermat illi l-awtorita` jew enti pubblika tista` twieġeb għall-ħtija akwiljana.²⁰

B`riferenza speċifika għall-problema magħrufa f`Malta li l-ilma tax-xita jintrema, bi ksur tal-liġi, fis-sistema tad-drenagg, minflok jingabar għall-użu fi bjar, ġwiebi jew spazji simili, fis-sentenza **Alfred Delia vs Segretarju Permanenti u d-Direttur Dipartiment tat-Toroq et**, l-istess Qorti tal-Appell (Inferjuri)²¹ irriteriet li *‘gjaladarba kienet konoxxuta l-eżistenza objettiva tal-perikolu ... dan iwassal, b`raġunament, għall-aċċertazzjoni illi dan l-istess perikolu seta` jiġi evitat. Mod ieħor ikollu jingħad illi “se la cosa pericola per trascuratezza o negligenza del suo proprietario esso e` in colpa per non mantenere la cosa in condizioni tali da non recare nocumento ad altri” – “Amadeo F. Ingloft noe -vs- Sacerdote Giuseppe Camilleri et”, Appell Ċivili, 22 ta` Jannar 1932 (Vol XXVIII pI p222). Li jfisser allura illi l-event dannuż hu` dovut għal kondotta kolpuża omissiva tal-awtorita` pubblika f`sitwazzjoni prevedibbli u li setgħet, b`għaql u b`diligenza ordinarja preventiva, tevita d-dannu.’*

Għab-baži ta` dan, it-Tribunal jikkonkludi li l-attur irnexxielu jipprova, sal-grad rikjest mil-liġi fi proċeduri bħal dawn, kemm l-event dannuż kif ukoll in-ness kawżali bejnu u n-nuqqasijiet tal-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma.

Kwantu għad-danni reklamati, l-attur qed jirreklama telf fis-somma ta` erbat elef (€4,000) rappreżentanti prodott mitluf, u telf ta` qligħ, kif ukoll spejjeż biex isewwi l-ħsarat li l-event dannuż ikkagunala fir-raba` tiegħu.

Fir-rigward tat-telf konsistenti fil-prezz tal-prodott mitluf, u t-telf ta` qligħ minħabba li l-ħamrija ma setgħetx tinżera` għal żmien, it-Tribunal jidhirlu li għandu jikkummenta li l-attur kellu jitlob valutazzjoni tal-ħsarat fiż-żmien li gara l-incident, u mhux sentejn wara, meta allura t-Tribunal jifhem li l-effetti tal-akkadut baqgħu jidhru biss fuq is-siġar tal-frott li thallew mejtin fir-raba`. Madankollu, wara li sema` x-xiehda

---

¹⁹ enfasi tal-esponenti

²⁰ **Martin Bonelo Cole vs Kummissarju tal-Pulizija et**, Prim`Awla (PS), 3.109.2003

²¹ 19.5.2004

tal-uffiċjal tad-dipartiment tal-Agricoltura mqabbad biex jagħmel din l-istima, it-Tribunal huwa konvint, fuq bilanċ ta` probabilitajiet, li aktar iva milli le t-telf rappurtat minnu għandu mis-sewwa. Dan qed jingħad għaliex ix-xhud, bi preċiżjoni, xehed li l-kwantitajiet tiegħu gabhom mill-kapaċità tal-art fejn l-attur urieh li kellu, jew seta` jagħmel, il-prodott, filwaqt li l-bqija vverifikahom mir-ritratti mis-satellita riferibbli għaž-żmien tal-incident. L-entrati l-oħra fl-istima tiegħu dwar xogħlijiet meħtieġa biex l-art tkun tista` terga' tinħadem għal skop agrikolu huma wkoll verosimili fiċ-ċirkostanzi spjegati.

Kwantu għall-ispiza tat-tindif tal-kanali, l-attur prezenta stima ffirmata tal-prezz biex isiru dawn ix-xogħlijiet fis-somma ta` elf, mitejn u tlett Ewro u sittin ċenteżmu (€1,203.60ċ), għalkemm iddikjara li kellu stima b'nofs dan il-prezz mingħand terz li pero` ma riedx jikkonfermañielu bil-kitba. Il-Korporazzjoni konvenuta ma ressqitx provi li dan ix-xogħol mhux meħtieġ wara l-akkadut, jew li l-prezz mitlub huwa eċċessiv.

Wara li qies dan kollu, it-Tribunal huwa moralment konvint, fuq bilanċ ta` probabilitajiet, anke dwar id-danni reklamati mill-attur.

Għaldaqstant, it-Tribunal jaqta` u jiddeċiedi din l-azzjoni billi jiċċad l-eċċezzjonijiet tal-Korporazzjoni konvenuta, u jilqa' t-talba attriċi, u konsegwentement jikkundanna lill-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma tħallas lill-attur is-somma mitluba ta` erbat elef Ewro (€4,000), bl-ispejjeż u bl-imgħax kif mitluba fl-Avviż tat-Talba.

Avukat Phyllis Aquilina LL.M. (Lond.), LL.D.

ĠUDIKATUR